

توضیح درمورد علت قطع موسیقی کلاسیک از رادیو ایران

محمد علی فروغی - نخست وزیر

تهران - ۱۲ آبانماه ۱۳۲۰ - روزنامه اطلاعات در صفحه اول شماره امروز خود در مورد عدم پخش موسیقی غربی از رادیو توضیحات زیر را منتشر کرد:

«از روزی که برنامه جدید رادیو تهران عملی شد، پرسش هایی راجع به علت حذف موسیقی غربی از برنامه به عمل آمده است. برای آگاهی عموم متذکر می شویم که تشکیل یک دسته ارکستر کامل دست کم به چهل نوازنده با آلات و ادوات مختلف احتیاج دارد و چون این عده نوازنده و آلات در تهران فعلاً موجود نیست و از طرفی محل استودیو گنجایش جای دادن این عده را ندارد از این رو از برنامه حذف گردید و اینک قرار شده است در ساعت ۹ و ربع بعدازظهر (۲۱ و ربع) مواقعی که اشخاصی در جلوی رادیو، سخنرانی نمی کنند، صفحه موسیقی کلاسیک نواخته شود.

سرود ملی می خواهیم

تهران - سه شنبه سیزدهم آبانماه ۱۳۲۰ - یکی از خوانندگان روزنامه اطلاعات به نام جهانگیر افخمی خواستار سرود ملی شد. افخمی در نامه کوتاه خود می نویسد: «همه می دانیم که سرود ملی برای هر ملت زنده لازم است تا به وسیله آن احساسات ملت تحریک و تهییج شود، بنده مدتی است که راجع به سرود ملی با عده زیادی صحبت کرده ام و همه را با خود هم عقیده

دیدم. از این جهت من به نام یک عده بیشمار که شاید تمام اهالی کشور باشند از ریاست اداره موسیقی کشور خواستارم که برای ما سرود ملی بسازند، با اطلاعات کافی که آقای علینقی وزیر در این فن دارند با کمال بی صبری انتظار اعلام سرود ملی را در برنامه رادیو تهران داریم».

این پیشنهاد در حقیقت به معنی اعتراض به سرود شاهنشاهی بود اما از آنجا که سیاست متفقین این بود که هیچ چیزی تغییر نکند سرود شاهنشاهی هم به عنوان سرود ملی تا سقوط سلسله پهلوی باقی ماند لیکن سرود «ای ایران» در مدارس جزو درس موسیقی بود و توسط دانش آموزان خوانده می شد.

رادیو نیز از آن در برنامه های خود استفاده می کرد ولی سرود رسمی همان سرود شاهنشاهی بود که عصر پهلوی را «صد ره بهتر از عهد باستان» توصیف می کرد.

جهانگیر افخمی بعدها نماینده روزنامه اطلاعات در نیویورک شد و گزارش های سودمندی برای روزنامه می فرستاد. روزنامه اطلاعات در دهه ۳۰ در پایتخت های مهم کشورهای جهان نماینده داشت ابوالقاسم طاهری نویسنده و گوینده مشهور دهه بیست و سی نیز نماینده اطلاعات در لندن بود.

تحریکات خارجی و جنگ ترک و فارس

چهارشنبه ۱۴ آبان ۱۳۲۰ - سرمقاله روزنامه اطلاعات تحت عنوان «ماهم از روزنامه های کشور دوست خود ترکیه گله داریم» از تحریکاتی که برای به راه انداختن جنگ ترک و فارس در دست تدارک است گله کرده نوشت:

«سالها بود که ملت و دولت ترکیه دم از دوستی و یگانگی با ما می زدند و مطبوعات آن کشور هر زمان فرصتی به دست می آمد از ابراز احساسات برادرانه نسبت به ما دریغ نمی کردند. در این زمان که کشور ما دچار بحرانی گردید ما انتظار داشتیم که برادران روزنامه نویس ترک ما همان رویه دوستانه را ادامه دهند ولی متأسفانه برخلاف انتظار ما مقالاتی انتشار داده اند که بی نهایت اسباب تأسف و تأثر ملت ایران را فراهم نمود.

از جمله در روزنامه «آنکارا» و «ینی صباح» مقاله ای به قلم نویسنده معروف ترک «یالچین» مشاهده شد که مطالبی خالی از حقیقت و پر از اشتباهات و لغزش های تاریخی و شاید غرض آلود در پیرامون ایران نوشته است.

از کی و کجا معمول شده است که آذربایجانی ها را «ترک های مقیم ایران» بنامیم. اگر در آذربایجان جمعی ترکی صحبت می کنند، آنها ایرانیانی هستند که بر اثر یک سلسله وقایع تاریخی و حشر و نشر اقوام ترک و مغول زبان ترکی را از زمان حمله مغول

آموخته اند. زبان ترکی در آذربایجان یک زبان عاریتی است و گرنه در این دیار اقلیت ترک یا مردم ترک نژادی وجود ندارد... در خاتمه لازم می دانیم این نکته را به آقای «یالچین» گوشزد نماییم که این صحبت ها در زمان دولت عثمانی در کشور دوست ما ترکیه آغاز شده بود و یادگار آن دوره مشئوم است و چون سستی و پوچی آن ثابت می باشد امروز دیگر کهنه شده و خریداری ندارد».

جریان «ترک و فارس» در سالهای بعد از شهریور ۲۰ به همین جا ختم نشد بلکه طبق یک برنامه منظم گروهی از جوانان ایرانی را با پرداخت هزینه های تحصیلی به ترکیه بردند و تحت تعلیمات متعصبانه ای قرار دادند. تعدادی از این دانشجویان پس از پایان تحصیلات عالی به ایران بازگشتند و اکثریت آنها در شمار خدمتگزاران این آب و خاک بودند.

کاستی های رادیو تهران

تهران - پانزدهم آبانماه ۱۳۲۰ - ابوالقاسم طاهری که در سالهای بعد به لندن رفت و گوینده رادیو لندن شد و شهرت جهانی کسب نمود، در مقاله کوتاهی از برنامه های رادیویی انتقاد کرد و معایب آن را به شرح زیر برشمرد.

۱- علامت ایستگاه رادیو تهران (پوز) که به صدای چکیدن آب باران از ناودان بیشتر شباهت دارد تا به علامت ایستگاه رادیویی با نوتی بی معنی تهیه شده.

۲- زنگ رادیو خیلی گرفته و خفه است، می توانند زنگ برنزی خوش آهنگ و طنین داری انتخاب کنند.

۳- مطابق معمول تمام رادیوهای دنیا پس از سرود ملی و پیش از اعلام برنامه باید برای رعایت احترام و ادب، به شنوندگان سلام کنند و این منظور را جمله ساده «بر شنوندگان درود» تأمین خواهد کرد.

۴- در آغاز بخش اول حتی الامکان موضوع گفتارهای روز خوانندگان و نوازندگان و مخصوصاً دستگاههایی که در آنها خواهند نواخت مطرح بشود.

۵- باید نویسندگان جوان و خوش قریحه و فارغ التحصیل های مدرسه عالی موسیقی را برای نوشتن و تنظیم پیس های موزیکال از اشعار حماسی فردوسی و غزلیات سعدی ترغیب فرمایند.

۶- گفتارهای خانه داری بیشتر جنبه تئوری و فرضی دارد و خسته کننده است، این نوع گفتارها بیشتر باید به صورت مکالمه بین دو خانم یا دو خانم و یک مرد به عمل آید.

۷- مطالب گفتار بهداشت اصلاً استفاده کردنی نیست. در تمام یک سال و نیم که رادیو، شروع به کار کرده بیشتر گفتارهای بهداشتی مربوط به چاقی و لاغری بوده و یا اسهال و شیرخوردن بچه و یا بیماری های آمیزشی بوده است .

مصاحبه مطبوعاتی فروغی

و دفاع از پیمان سه جانبه ایران و متفقین

تهران جمعه ۱۶ آبان ۱۳۲۰ - در این روز مصاحبه نخست وزیر در صدر اخبار مهم کشور قرار داشت. فروغی به روزنامه نگاران

گفت: «هیچ عاقلی نیست که باموقعیت جغرافیایی ایران این سیاست را نپسندد. بامطالعات جامع و دقیق به نظر رسید که همکاری و ائتلاف با این دو دولت بر مبنای مقرراتی که منافع ایران را تضمین نماید مفید شناخته می شود خصوصاً که بیانیه ای هم در نتیجه مصاحبه بین رئیس جمهوری آمریکای شمالی و نخست وزیر انگلستان در اقیانوس اطلس انتشار یافت و مبنی بر آزادی و استقلال ملل جهان بود، این معنی را تأیید می نمود . از جمله مطالبی که برخلاف حقیقت شهرت یافته و موجب تشویش خاطر عامه شده است آن است که دولت های شوروی و انگلستان در پیشنهاد خود حق مداخله در امور کشوری و لشگری را برای خویش قائل شده اند. باید صریحاً متذکر شد که چنین تقاضایی خلاف حق حاکمیت و استقلال ایران می باشد. اینگونه شایعات مبتنی بر اغراض سوء خصوصی است. اخیراً با کمال تعجب شنیده می شود که از دولت ایران خواسته شده عهدنامه نظامی منعقد سازد یا آنکه قوای ایران با متفقین در میدان جنگ داخل نبرد شود. این شایعات معلوم نیست از کجا انتشار یافته و پایه و اساس آن چیست...»